

POGODBENO PRAVO

Gospodarski subjekti

GOSPODARSKE ASOCIACIJE

Pojem gospodarske družbe

GOSPODARSKA DRUŽBA JE ASOCIACIJA OSEB, KI ZASLEDUJEJO SKUPNI IN INDIVIDUALNI INTERES

- Združenje ljudi;
- Lukrativni namen;
- Nastopanje na trgu;
- Družbenotehnična organiziranost

Pravne značilnosti gospodarske družbe:

- Nastanek na podlagi določenega pravnega posla;
- Status pravne osebe;
- Registracija;
- Lastna organizacija delovanja;
- Opravljanje pridobitne dejavnosti na trgu;
- Skupno delovanje družbenikov.

UNIVERSITAS IURIS - DRUŽBA JE POJAVNA OBLIKA
PODJETJA

Pojem podjetja

UNIVERSITAS FACTII - PODJETJE JE SKUPNOST
ORGANIZIRANEGA PREMOŽENJA IN LJUDI

Značilnosti podjetja:

- Družba je njegova pojavna oblika;
- Gospodarska enota (materialne in človeške sestavine);
- Opravlja gospodarsko dejavnost;
- Pravna, vsebinska in prostorska ločenost podjetja od lastnika;
- Središče avtonomnih premoženjskopравnih razmerij posebne vrste.

Podjetniške teorije:

- Teorija o namembnem premoženju;
- Teorija o podjetju, kot posebnem premoženju trgovca;
- Teorija podjetja kot posebne pravice nad podjetjem;
- Teorija podjetja kot skupnosti premoženja in oseb;
- Teorija podjetja kot interesne skupnosti;
- Teorija podjetja kot organizacije.

Organi družbe kot nosilci posameznih interesov

UPRAVA - nosilec interesov podjetja;

NADZORNI SVET - nosilec interesov družbe;

DELNIČARJI, DRUŽBENIKI - nosilci individualnih interesov

Vrste gospodarskih subjektov:

- podjetnik posameznik;
- gospodarske družbe (osebne in kapitalske);
- gospodarsko interesno združenje;
- povezane družbe;
- zadruga;
- banke;
- zavarovalnice;
- zavodi;
- svobodni poklici

DEJAVNOST

Gospodarska družba je pravna oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost

Pridobitna dejavnost je vsaka dejavnost, ki se na trgu opravlja zaradi pridobivanja dobička

Dejavnost gospodarske družbe:

- Vsi zakonsko določeni posli;
- Določeni specifični gospodarski posli - posebne asociacije;
- Stranske dejavnosti.

ODGOVORNOST ZA OBVEZNOSTI

Vsaka pravna oseba odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem

Osebne družbe

- Primarna odgovornost družbe, subsidiarna ali solidarna odgovornost družbenikov

Kapitalske družbe

- Načelo ločenosti premoženje družbenikov in družbe;
- Družbeniki odgovarjajo za obveznosti družbe le z vplačilom svojega vložka

SPREGLED PRAVNE OSEBNOSTI

družbeniki so družbo kot pravno osebo zlorabili za to, da bi dosegli cilj, ki je zanje kot posameznike prepovedan ali

družbeniki so pravno osebo zlorabili z oškodovanjem svojih upnikov ali

družbeniki so ravnali s premoženjem v nasprotju z zakonom ali

družbeniki so v svojo korist ali v korist koga drugega zmanjšali premoženje družbe in so vedeli ali bi morali vedeti, da družba ne bo sposobna poravnati svojih obveznosti tretjim osebam.

Podkapitalizacija - premoženjsko stanje družbe, ki ne omogoča uresničevanje gospodarskih ciljev

Nominalna in materialna podkapitalizacija

SODNI REGISTER

Sodni register - javna knjiga - okrožna in
okrajna sodišča

Registrski vložek

Zbirka listin

Konstitutivni vpis

Deklarativni vpis

Registrsko pravo

Pravna načela registrskega prava:

- Načelo obveznosti vpisa v register;
- Načelo javnosti;
- Načelo zaupanja;
- Načelo publicitete;
- Načelo ažurnosti;
- Načelo prioritete vpisa

FIRMA

Firma je ime družbe, s katerim družba posluje v pravnem prometu

Načela firmskega prava:

- - Načelo obveznosti firme
- - Načelo vpisa firme
- - Načelo obvezne uporabe firme
- - Načelo proste presoje izbire firme
- - Načelo stvarnosti in resničnosti
- - Načelo enotnosti
- - Načelo izključnosti

Sestavine firme

Obligatorne sestavine:

- Označba dejavnosti firme;
- Navedba pravne oblike družbe

Fakultativne sestavine

Prepovedane sestavine:

- Prepoved vnašanja imen tujih držav in mednarodnih organizacij;
- Prepoved uporabe besede - Slovenija;
- Prepoved uporabe označbe lokalne skupnosti;
- Prepoved uporabe osebnega imena fizične osebe

Nedovoljene sestavine:

- Varstvo tržnih udeležencev;
- Morala in zakon

Nameravana firma - v sodni register je vpisana nameravana firma
(časovna omejenost varstva nameravane firme - eno leto)

Varstvo firme:

- Javnopravno;
- Civilnopravno

ZASTOPANJE IN PREDSTAVLJANJE

Predstavljanje je nastop v imenu družbe pred pristojnimi državnimi in drugimi organi v razmerjih, ki niso premoženjskopravne narave

Zastopanje je opravljanje določenih storitev, ki povzročajo spremembe v pravni sferi zastopane osebe

- Posredno;
- Neposredno (nujno in pogodbeno)

Zastopnik vs pooblaščenec

Pooblaščenec da pooblastilo za zastopanje zastopnik, ki ima izvorno pooblastilo;

Pooblaščenec le izjavlja voljo zastopnika kot pooblastitelja in deluje v skladu z navodili zastopnika

Statutarni zastopnik - ima izvorno pooblastilo, ki mu ga daje akt o ustanovitvi;

Zastopanje po pooblastilu

- Pisno ali ustno pooblastilo
- Generalno ali posebno pooblastilo.

Poslovni pooblaščenec - je na podlagi pooblastila upravičen sklepati pogodbe in opravljati druge posle, ki so običajni pri opravljanju dejavnosti družbe

Pooblaščenec po zaposlitvi - delavec v podjetju družbe, kateremu je družba zaupala takšno delo in opravila, ki običajno obsegajo tudi pooblastila za sklepanje nekaterih pogodb in opravljanje nekaterih drugih opravil v mejah opravljanja delovnih opravil

Trgovski potnik - posebna vrsta pooblaščenca za zastopanje družbe pri prodaji blaga, ki nima pravice sklepanja pogodb razen, če ima za to posebno pooblastilo

Prokura - posebna oblika pooblastila, ki prokurista pooblašča za vodenje vseh pravnih dejanj, ki spadajo v pravno osebnost družbe, razen za odtujevanje in obremenjevanje nepremičnin, za kar mora biti posebej pooblaščen

Individualna in skupna prokura

POSLOVNA SKRIVNOST

- Poslovna skrivnost so vsi podatki, za katere družba s pisnim sklepom seznanila subjekte družbe;
- Podatki, ki so ex lege opredeljeni kot takšni, za katere je očitno, da bo nastala občutna škoda, če bi zanje izvedela nepooblaščenca oseba
- Predmet poslovne skrivnosti je lahko tudi dejstvo

Varstvo poslovne skrivnosti:

Pisni sklep družbe;

Zakonska dolžnost varovanja poslovne skrivnosti;

Družbeniki, delavci, člani družbe;

Osebe zunaj družbe, ki so zvedele za podatek

Notranje informacije - insiderstvo

PREPOVED KONKURENCE

Zakonska omejitev:

- Družbeniki d.n.o.;
- Komplementarji k.d.;
- Družbeniki in poslovodje d.o.o.;
- Člani uprave in nadzornega sveta d.d.;
- Prokuristi

Statutarna omejitev - akt o ustanovitvi

Sankcije za kršitev prepovedi konkurence:

- Odškodnina;
- Prepustitev poslov sklenjenih za svoj račun kot posle sklenjene za račun družbe;
- Prenos koristi poslov sklenjenih za svoj račun.

POSLOVNE KNJIGE IN LETNO POROČILO

Slovenski računovodski standardi:

- vsebina in členitev izkaza finančnega izida ter izkaza gibanja kapitala;
- pravila o vrednotenju postavk ter
- pravila o vsebini posameznih postavk

Razvrščanje družb:

- povprečno število zaposlenih v zadnjem poslovnem letu;
- čisti prihodek od prodaje v zadnjem poslovnem letu;
- vrednost aktive ob koncu poslovnega leta.

Letno poročilo:

- bilanca stanja;
- izkaz poslovnega izida;
- izkaz finančnega izida;
- izkaz gibanja kapitala;
- poslovno poročilo

Poslovno poročilo:

1. Pomembni poslovni dogodki po koncu poslovnega leta;
2. Pričakovan razvoj družbe;
3. Raziskave in razvoj;
4. Podružnice družbe;
5. Aktivnosti podružnic v tujini

Čisti dobiček:

- Dobiček / izguba
- Preneseni dobiček / izguba;
- Povečanje / zmanjšanje rezerv iz dobička

Kapitalske rezerve:

- Vplačan presežek kapitala;
- Izdaja hibridnih vrednostnih papirjev nad nominalnim zneskom;
- Dodatna vplačila družbenikov oziroma delničarjev
- Druga vplačila družbenikov;
- Zneski na podlagi poenostavljenega zmanjšanja osnovnega kapitala oziroma zmanjšanja z umikom delnic.

Rezerve iz dobička:

- Zakonske rezerve
- Rezerve za lastne deleže
- Statutarne rezerve
- Druge rezerve iz dobička.

Sestava letnega poročila:

Uprava - nadzorni svet (poročilo) - predstavitev na skupščini

Skupščina je pristojna za sprejem letnega poročila le:

- Če ni soglasja med upravo in nadzornim svetom;
- Če sta uprava in nadzorni svet odločitev o sprejemu letnega poročila prepustila skupščini.

SAMOSTOJNI PODJETNIK POSAMEZNIK

Osnovne značilnosti:

- Fizična oseba;
- Samostojnost opravljanja in organiziranja podjetniške dejavnosti
- Redno opravljanje dejavnosti;
- Opravljanje dejavnosti na trgu;
- Dejavnost pridobitnega značaja;
- Izključna narava dejavnosti

Pridobitev statusa podjetnika

Podjetnik lahko začne opravljati dejavnost na podlagi priglasitve organu pristojnemu za javne prihodke

Priglasitev obsega:

- Označbo obrata in njegov sedež;
- Ime podjetnika in njegovo prebivališče;
- Dokazilo o izpolnjevanju vseh pogojev za opravljanje dejavnosti;
- Izpolnjevanje posebnih pogojev

Odgovornost za obveznosti

Podjetnik odgovarja za obveznosti iz poslovanja z vsem svojim premoženjem

Odgovornost je samostojna in neposredna - nima značaja solidarne odgovornosti (obrat nima statusa pravne osebe)

Prenehanje poslovanja:

- Redno prenehanje
- Prisilno prenehanje

Podjetnik in obrtnik

Obrt je način opravljanja pridobitne dejavnosti za katero je značilno:

- Proizvodnja se opravlja v majhnih serijah;
- Proizvodna sredstva nimajo značaja tekočih trakov ali avtomatizacije
- Izdelek je namenjen znanemu kupcu

Svobodni poklici - dejavnost, ki jo praviloma opravlja osebno sam posameznik z uporabo posebnega znanja pridobljenega s formalnim izobraževanjem

OSEBNE DRUŽBE

DRUŽBA Z NEOMEJENO ODGOVORNOSTJO

d.n.o. je družba dveh ali več fizičnih ali pravnih oseb, ki odgovarjajo za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem

- ustanovitveni akt - družbena pogodba
- subsidiarna pravila o civilnopravni družbeni pogodbi
- prijava za vpis v sodni register - vsi družbeniki
- firma - priimek vsaj enega družbenika, z navedbo, da je družbenikov več, ter označba d.n.o.

Pravna razmerja med družbeniki:

Dolžnost vplačila enakih vložkov;

Vodenje družbe - vsi družbeniki;

Vsak družbenik je upravičen poslovati sam, če družbena pogodba to določa;

Delitev dobička (izgube) - vsakemu družbeniku delež dobička v višini 5% njegovega kapitalskega deleža

Zmanjšanje kapitalskega deleža - dvig denarja iz blagajne družbe do višine 5% svojega v preteklem letu ugotovljenega kapitalskega deleža

Pravna razmerja družbenikov do tretjih oseb:

Za zastopanje družbe je upravičen vsak družbenik, če ni z družbeno pogodbo izvzet od zastopanja

Odgovornost za obveznosti - subsidiarna in solidarna

Prenehanje družbe:

- potek časa;
- sklep družbenikov;
- stečaj;
- smrt;
- prenehanje družbenika;
- odpoved družbenika;
- sodna odločba;
- če se število družbenikov zmanjša pod dva

Prevzem po enem družbeniku

Če obstajata samo dva družbenika, pa pri enem nastane razlog zaradi katerega bi bila pri večjem številu družbenikov dopustna izključitev družbenika iz družbe

KOMANDITNA DRUŽBA

Osebna družba sestavljena iz dveh skupin družbenikov:

- eden ali več osebno odgovornih družbenikov, ki za premoženje družbe odgovarjajo z vsem svojim premoženjem
- KOMPLEMENTARJI
- eden ali več družbenikov, ki v družbo vložijo sredstva in osebno ne odgovarjajo za obveznost družbe - KOMANDITISTI

Pravna razmerje med družbeniki:

Notranja pravna razmerja se urejajo z družbeno pogodbo;

Posle družbe so dolžni voditi komplementarji - komanditist izključen iz vodenja poslov;

Pravica komanditista do nadzora pri rednem poslovanju in nepoštenemu vodenju poslov;

Premoženje v obliki vložkov pripada družbi, ne pa družbenikom, ki imajo le določene premoženjske pravice do dela premoženja v sorazmerju do kapitalskega deleža, ki se oblikuje od vplačanega vložka ob ustanovitvi;

Obveznost kritja izgube - komanditistova le do zneska svojega kapitalskega deleža;

Pravna razmerja družbenikov do tretjih oseb:

Prepoved vnašanja komanditistovega imena v firmo družbe;

Zastopanje družbe - komplementar;

Komanditistova odgovornost za obveznosti družbe - do višine svojega še ne vplačanega vložka v družbo;

Zmanjšanje komanditistovega vložka - privolitev komplementarja in drugih komanditistov;

Pred vpisom družbe v sodni register odgovarjajo za obveznosti družbe osebno s svojim premoženjem tudi komanditisti, če so obveznosti prevzeli v imenu in za račun bodoče družbe;

Prenehanje družbe:

- odpoved pogodbe;
- sodna odločba;
- izključitev komanditista;
- smrt komanditista;

DVOJNA DRUŽBA

Komanditna družba, v kateri je eden oziroma so vsi komplementarji družbe, ki nimajo osebno odgovornih družbenikov

Oblike dvojne družbe:

- je edini komplementar v k.d., d.o.o. pa je ustanovljena zaradi , vključevanja in upravljanja z k.d.,
- je eden od komplementarjev,
- je edini komplementar, ima pa ločeno dejavnost od k.d.,
- organi upravljava in posloводство v d.o.o. imajo isto personalno zasedbo v organih k.d.,
- družbeniki d.o.o. so v enakem sorazmerju tudi komanditisti v k.d.,
- družbeniki d.o.o. niso komanditisti v k.d.,
- je kot komplementar vključen v večje število k.d.

TIHA DRUŽBA

nima statusa pravne osebe
obligacijsko razmerje statusno-pravnega značaja podobno instituciji
investiranja kapitala

Tiha družba nastane s pogodbo na podlagi katere tihi družbenik s svojo
kapitalsko udeležbo v podjetje koga drugega pridobi pravico do
udeležbe pri njegovem dobičku.

KAPITALSKE DRUŽBE

DELNIŠKA DRUŽBA

Delniška družba je gospodarska družba, ki ima osnovni kapital razdeljen na delnice.

Delnice so vrednostni papirji, na katerih je zapisana obveznost izdajatelja in pravice upravičenca in je lahko predmet pravnega prometa.

- pravica upravljanja;
- pravica udeležbe pri dobičku;
- pravica na likvidacijski aktivih.

Vrste delnic

- navadne delnice;
- prednostne delnice;
- zbirna (kumulativna) prednostna delnica;
- udeležbena (participativna) prednostna delnica.

Lastne delnice

- kadar grozi družbi škoda večjega obsega;
- kadar družba pozneje ponudi delnice v odkup zaposlenim;
- kadar družba ponudi delnice kot odpravnino delničarjem;
- univerzalno pravno nasledstvo;
- kadar je družba pridobila delnice neodplačno;
- zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom delnic.

Ustanovitev delniške družbe

- sukcesivna ustanovitev
- simultana ustanovitev

Pravice delničarjev:

Članske pravice.

- aktivna in pasivna volilna pravica v organe družbe;
- pravica do informacij v družbi;
- pravica do nadzora dela organov družbe
- pravica do izpodbijanja in uveljavljanja sklepov na organih družbe;

Premoženjske pravice:

- pravica do dividende;
- likvidacijska pravica;
- pravica do pridobivanja novih delnic (prednostna pravica pri nakupu delnic nove emisije)

Spremembe osnovnega kapitala delniške družbe

Povečanje osnovnega kapitala:

- povečanje s plačilom vložkov;
- pogojno povečanje osnovnega kapitala;
- povečanje z odobrenim kapitalom;
- povečanje iz sredstev družbe.

Zmanjšanje osnovnega kapitala:

- redno zmanjšanje;
- poenostavljeno zmanjšanje;
- umik delnic.

Organi delniške družbe.

Uprava:

- vodenje poslov družbe;
- zastopanje in predstavljanje družbe;
- odgovornosti do skupščine;
- poročanje nadzornemu svetu;
- dolžnosti ob izgubi, prezadolženosti ali plačilni nesposobnosti.

Nadzorni svet:

- nadzorovanje vodenja poslov;
- imenovanje in odpoklic uprave;
- odobritve posojil članom uprave in prokuristom;
- sprejetje poročil uprave;
- soglasje k statutarnim odločitvam;
- odobritev pogodb med člani nadzornega sveta in družbo.

Skupščina:

- delitev dobička;
- letno poročilo;
- imenovanje in odpoklic članov nadzornega sveta;
- spremembe statuta;
- povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala;
- imenovanje revizorjev.

Prenehanje delniške družbe:

- čas;
- sklep skupščine;
- če uprava ne deluje več kot 12 mesecev;
- ničnost vpisa;
- stečaj;
- sodna odločba.

DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO

d.o.o. je kapitalska družba, katere osnovni kapital sestavljajo osnovni vložki družbenikov, katerih vrednost je lahko različna in ki omejeno odgovarjajo za svoja dejanja.

Ustanovitev družbe:

Ena ali več fizičnih oseb (50 družbenikov);

Družbena pogodba - notarska oblika

Pravice družbenikov:

Upravljaljske pravice:

- pravica do glasovanja;
- pravica do sklica skupščine;
- pravica zahtevati prenehanje družbe zaradi obstoja važnih razlogov;
- pravica zahtevati postavitve likvidatorje družbe.

Premoženjske pravice:

- pravica do deleža dobička
- likvidacijski delež.

Obveznosti družbenikov:

- plačilo prevzetega osnovnega vložka;
- plačilo dodatnih zneskov;
- odgovornost za neplačilo dodatnih zneskov;
- odgovornost za nepravilno oziroma neupravičeno vrnitev osnovnih vložkov.

Organi d.o.o.

- poslovodstvo
- nadzorni svet
- skupščina družbenikov

d.o.o. z enim družbenikom

POVEZANE DRUŽBE

- ima ena družba v drugi večinski delež;
- je ena družba odvisna od druge;
- koncernske družbe;
- vzajema kapitalaska udeležba;
- podjetniške pogodbe

Koncern z razmerjem podrejenosti:

- Dejanski koncern;
- Pogodbeni koncern;
- Vključitev

Podjetniške pogodbe:

- Pogodba o obvladovanju;
- Pogodba o odvajanju dobička;
- Pogodba o profitni skupnosti;
- Pogodba o odvajanju dela dobička;
- Pogodba o zakupu obrata.

Koncern z razmerjem enakopravnosti

Holding - ustanavljanje, financiranje in upravljanje družb.

PRENEHANJE GOSPODARSKIH DRUŽB

Prenehanje gospodarskih družb:

- sklep o prenehanju;
- potek časa;
- nezadostno število družbenikov;
- sodna odločba;
- stečaj;
- pripojitev in spojitev

Prisilna poravnava

Poravnalni senat;

Upravitelj prisilne poravnave;

Upniški odbor

Sklep o začetku postopka prisilne poravnave

Finančna reorganizacija:

- Razvrščanje terjatev na pravni in poslovni temelj;
- Predlog sprememb terjatev in kritje;

60% vseh terjatev upnikov z glasovalno pravico

Stečaj

Stečajni upravitelj;

Stečajni senat;

Upniški odbor

Učinki:

- prenehanje vseh pooblastil;
- prenehanje delovnega razmerja dolžnikovim delavcem;
- uvedba stečajnega upravitelja;
- ugasnitev dolžnikovih računov;
- odprtje stečajnega računa;
- prenos denarnih sredstev na nov račun;
- občasne dajatve - enkratne dajatve;
- nezapadle dajatve - zapadle dajatve;
- pobot terjatev

Likvidacija gospodarskih družb:

Likvidacijski upravitelj

Vpis v sodni register

Prenehanje družbe po skrajšanem postopku brez likvidacije